

**Sprawozdanie z III Międzynarodowej Konferencji Naukowej z cyklu Polska-Rosja nt.
„Percepcja współczesnych wyzwań, kryzysów i konfliktów międzynarodowych”
INSiB WH UPH w Siedlcach, 20-21.10.2016 r.**

W dniach 20-21 października 2016 roku w Uniwersytecie Przyrodniczo-Humanistycznym w Siedlcach miała miejsce III Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu „Polska-Rosja”. Zorganizowana została z inicjatywy Zakładu Bezpieczeństwa Międzynarodowego i Studiów Strategicznych Instytutu Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa Wydziału Humanistycznego UPH w Siedlcach. Przewodniczącą Komitetu Organizacyjnego była dr Malina Kaszuba, od września 2016 roku Zastępca Dyrektora Instytutu Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa UPH w Siedlcach. Omawiane spotkanie było już trzecim z cyklu międzynarodowych konferencji naukowych „Polska-Rosja”. Pierwsze miało miejsce w 2014 roku i było poświęcone stosunkom sąsiedzkim – badacze z Polski i zagranicy podjęli się analizy ich stanu obecnego oraz perspektyw. Drugie odbyło się w 2015 roku i dotyczyło polityki bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej oraz jej implikacji dla Polski.

Tematem przewodnim tegorocznej edycji była percepcja współczesnych wyzwań, kryzysów i konfliktów międzynarodowych. W dynamicznym środowisku współczesnego bezpieczeństwa międzynarodowego odbiór, rozumienie i wyjaśnienie wyzwań, kryzysów i konfliktów może zostać uwikłane w retorykę dyskursu medialnego, stąd niezbędna jest rzetelna refleksja naukowa nad nimi. Co więcej, debata naukowa nie jest uwikłana politycznie a uniwersytet jest miejscem swobody wypowiedzi i wymiany poglądów.

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w trakcie obrad gościł Jego Ekscelencję Sergeya Vadimovicha Andreeva, Ambasadora Federacji Rosyjskiej w Rzeczypospolitej Polskiej. Nie była to pierwsza wizyta JE Ambasadora w UPH w Siedlcach – był gościem ubiegłorocznej edycji. Konferencja odbyła się pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Siedlce, Pana Wojciecha Kudelskiego. Patronat medialny objęły natomiast TV Wschód oraz Tygodnik Siedlecki.

W obradach uczestniczyli przedstawiciele zarówno polskich, jak i zagranicznych ośrodków naukowych. Chęć udziału zgłosili zagraniczni uczeni między innymi z Uniwersytetu Międzynarodowego w Moskwie, Smoleńskiego Uniwersytetu Państwowego, Narodowego Uniwersytetu w Rydze, Uniwersytetu w Charkowie, Uniwersytetu Narodowego Politechniki Lwowskiej, Smoleńskiego Uniwersytetu Medycznego, Tambowskiego Uniwersytetu Państwowego, Syberyjskiego Uniwersytetu Państwowego, Uniwersytetu

Stradynia w Rydze Rosyjskiej Akademii Gospodarki Narodowej i Służby Państwowej przy Prezydencie Federacji Rosyjskiej czy Szkoły Średniej nr 22 w Tambowie. Polskie ośrodki reprezentowali przedstawiciele: Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Politechniki Rzeszowskiej, Akademii Sztuki Wojennej, Wojskowej Akademii Technicznej, Szkoły Głównej Służby Pożarniczej, Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie, Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku, Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa w Poznaniu, Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu, jak również I Brygady Pancерnej i Stowarzyszenia Współpracy Polska-Rosja oraz Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, gospodarza przedsięwzięcia.

Pierwszego dnia uczestnicy obradowali w Sali Senatu UPH w Siedlcach, zabytkowym Pałacu Ogińskich. O godzinie 10.00 dr hab. Mariusz Kubiak, prof. UPH w Siedlcach, Dyrektor Instytutu Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa rozpoczął obrady. Powitał uczestników i gości Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, wyrażając nadzieję, że obrady III Międzynarodowej Konferencji z cyklu „Polska-Rosja” zaowocują ciekawymi wnioskami, zawartymi w publikacjach. Następnie Jej Magnificencja Rektor UPH w Siedlcach, dr hab. Tamara Zacharuk, prof. UPH w Siedlcach, uroczystie otworzyła obrady konferencji. Dr hab. Mirosław Minkina, prof. UPH w Siedlcach, Prorektor ds. Nauki UPH w Siedlcach, Kierownik Zakładu Bezpieczeństwa Międzynarodowego i Studiów Strategicznych INSiB WH UPH w Siedlcach oraz inicjator serii konferencji z cyklu „Polska-Rosja” podkreślił, że dialog i wymiana poglądów w środowisku naukowym jest kwestią niezmiernie ważną oraz że już trzecie spotkanie pokazuje umiejętność i konieczność współpracy polskich i rosyjskich uczonych. W imieniu Dziekana Wydziału Humanistycznego UPH w Siedlcach, prof. dra hab. Stanisława Jaczyńskiego, w otwarciu konferencji wzięła udział dr Beata Gałek, Prodziekan ds. Studenckich.

Po uroczystym otwarciu głos zabrał JE Sergey Vadimovich Andreev. W swoim przemówieniu odwołał się do ubiegłorocznej wizyty w UPH w Siedlcach i stwierdził, że zarówno wtedy, jak i dzisiaj, pomimo tego, że miało miejsce wiele doniosłych wydarzeń, nie można mówić o jakiegokolwiek zmianie jakościowej zarówno w sytuacji międzynarodowej, w relacjach Rosji z Zachodem, jak i w stosunkach polsko-rosyjskich. Według niego winę za to ponosi w znacznej mierze Zachód, na czele z USA. Zauważył, że Rosja jest typowana na jednego z głównych przeciwników Zachodu. Wskazał również na tzw. „miękką siłę”, którą dysponuje Rosja (polityczny i kulturowy pluralizm, swobodę wyboru zamiast mesjaństwa zachodniego, suwerenność państwową, narodową godność, niewtrącenie się w sprawy

wewnętrzne, opieranie się o tradycyjną osobistą i rodzinną moralność, szacunek do religii, odrzucenie sekularyzmu wojującego)¹.

Od godziny 10.45 miały miejsce obrady plenarne, moderowane przez dra hab. Mariusza Kubiaka, prof. UPH w Siedlcach, dra hab. Mirosława Minkinę, prof. UPH w Siedlcach oraz dra hab. Jacka Zielińskiego, prof. UPH w Siedlcach. Jako pierwszy głos zabrał prof. dr hab. Jan Maciejewski z Uniwersytetu Wrocławskiego. W referacie odniósł się do socjologii grup dyspozycyjnych, skupiając się na socjologicznej percepcji zagrożeń. Następnie wystąpił prof. dr hab. Aleksiej Fiodorowicz Gawrilienkow ze Smoleńskiego Uniwersytetu Państwowego, który mówił o lokalnych konfliktach międzynarodowych w warunkach globalizacji, odnosząc je do współczesnej Rosji. Dr hab. Henryk Wyrębek, prof. UPH w Siedlcach był kolejnym prelegentem. W swoim wystąpieniu poruszył problematykę percepcji współczesnych wyzwań w stosunkach polsko-rosyjskich. Następnym referującym był mgr Denis Radzevics, reprezentujący Uniwersytet w Rydze. Tematem jego wystąpienia były prawne aspekty roli samorządów Łotwy w sytuacjach kryzysowych. Analizą skali zjawiska terroryzmu w XXI wieku zajął się dr hab. Leszek Pawlikowicz, prof. Uniwersytetu Rzeszowskiego. Przedstawiciel Uniwersytetu Międzynarodowego w Moskwie, prof. dr hab. Siergiej Aleksandrowicz Komarow przedstawił referat pt. „Korupcja jako kategoria nauk społecznych”. Następnie wystąpiła prof. dr hab. Natalia Aleksiejewna Frołowa z Rosyjskiej Akademii Gospodarki Narodowej i Służby Państwowej przy Prezydencie FR, przybliżając zebranym problematykę bezpieczeństwa pojmowanego jako wartość ogólnospołeczna i ogólnoprawna we współczesnych warunkach. Po tym wystąpieniu uczestnicy udali się na przerwę kawową.

Kolejną część obrad rozpoczęto o godzinie 12.35. Jako pierwsi wystąpili z wspólnym referatem prof. dr hab. Mirosław Sułek z Uniwersytetu Warszawskiego oraz dr Robert Białoskórski z UPH w Siedlcach. Tematem ich wypowiedzi była geostrategiczna pozycja Rosji w świetle badań potęgometrycznych. Przedstawili zebranym najważniejszą terminologię związaną z poruszonym problemem oraz umiejscowienie Rosji wobec innych państw w odniesieniu do przyjętych kryteriów. Docent dr Denis Władimirowicz Irosznikow z Uniwersytetu Międzynarodowego w Moskwie przedstawił referat dotyczący problematyki podstaw bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej, mianowicie planowania strategicznego w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego FR oraz dokonał analizy jej podstaw konceptualnych. Reprezentująca Wyższą Szkołę Bezpieczeństwa w Poznaniu dr Anna Kurkiewicz w swoim

¹ Całość przemówienia dostępna na stronie internetowej Ambasady FR w RP: <http://poland.mid.ru/> (22.10.2016 r.)

wystąpieniu pt. „Rozdzielona wspólnota a bezpieczeństwo relacyjne. Rosja wobec wyzwań współczesności” zaproponowała wprowadzenie do dyskursu naukowego kategorii bezpieczeństwa relacyjnego. Jako następny zabrał głos dr Marek Gąska z Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie. Referujący mówił zagadnieniach prawa międzynarodowego, skupiając uwagę poznawczą na umiędzynarodowionym konflikcie zbrojnym w Ukrainie, a w szczególności na statusie prawnym stron konfliktu. Po referacie dra Marka Gąski głos zabrał dr Robert Śnitko z UPH w Siedlcach, mówiąc nt. oceny skuteczności międzynarodowych sankcji gospodarczych przeciwko Federacji Rosyjskiej w latach 2013-15. Jako ostatni swoje wystąpienie przedstawił dr Piotr Pieńkowski z Uniwersytetu Wrocławskiego. Mówił o percepcji zagrożenia rosyjskiego w społeczeństwie polskim w perspektywie aktywności militarnej Federacji Rosyjskiej. Po tym referacie nastąpiła przerwa na obiad.

Kolejną część obrad otworzył mgr Sławomir Wierzbicki z UPH w Siedlcach. Przybliżył zebrany rolę Federacji Rosyjskiej w amerykańskiej kampanii prezydenckiej, przedstawiając determinanty możliwych przyszłych relacji bilateralnych. Dr Kazimierz Kraj z Dolnośląskiej Szkoły Wyższej to drugi prelegent w tej części obrad. Mówił on o medialnym aspekcie stosunków polsko-rosyjskich, odnosząc się do publikacji w tygodniku „Przeгляд”. Następnie głos zabrał dr Marcin Górnikiewicz z Wojskowej Akademii Technicznej, ukazując chińską optykę relacji Polski i Rosji. „Fog of War w erze informacyjnej” to tytuł wystąpienia dra Jakuba Olechowskiego z Uniwersytetu Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie. Jako kolejna prelegentka głos zabrała dr Renata Tarasiuk z UPH w Siedlcach, kierując uwagę poznawczą na miejsce ortodoksyjnego judaizmu w konflikcie izraelsko-palestyńskim. Reprezentujący Wyższą Szkołę Bankową w Gdańsku dr Grzegorz Pietrek referował o przygotowaniu administracji rządowej na nowe zagrożenia związane z masowym napływem cudzoziemców. Jako ostatni w pierwszym dniu obrad wystąpił mec. Krzysztof Jakubiec z UPH w Siedlcach. Zaprezentował temat „Uwarunkowania prawne misji pokojowych ONZ w Demokratycznej Republice Konga”. Na zakończenie odbyła się dyskusja plenarna. Pierwszy dzień zakończyła uroczysta kolacja.

W piątek, 21.10.2016 r., o godzinie 10.00 rozpoczął się drugi dzień konferencji. Obrady odbyły się w budynku Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach. Referujących podzielono na dwie sekcje tematyczne.

Pierwszą sekcję moderowali: dr hab. Mariusz Kubiak, prof. UPH w Siedlcach, dr Malina Kaszuba i dr Robert Białoskórski. Jako pierwsza swój referat pt. „Przekaz medialny jako istotny środek rosyjskiej walki informacyjnej” przedstawiła dr Marzena Araźna z

Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie. O współpracy polskich i rosyjskich organizacji pozarządowych w kontekście dynamiki współczesnych wyzwań i kryzysów mówiła dr Elena Kucheryavaya z Uniwersytetu Warszawskiego. Również przedstawicielka UW, mgr Karolina Lovejoy odwołała się do opinii amerykańskich tygodników w stosunku do percepcji konfliktu wokół aneksji Krymu przez Rosję. Dr Bartosz Dziewiałtowski-Gintowt z Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji w Poznaniu zaprezentował referat pt. „Wpływ kryzysu ukraińskiego na sytuację polityczną w Macedonii”.

Obrady drugiej sekcji moderowane były przez dra hab. Adama Bobryka, prof. UPH w Siedlcach, dr Beatę Gałek oraz dra Roberta Śnitko. Sekcję otworzył referat mgra Aleksieja Pulika z UPH w Siedlcach, w którym przybliżona została reforma rosyjskiego systemu organów ochrony państwa w stosunku do przeciwdziałania nowym wyzwaniom dla bezpieczeństwa. Jako druga wystąpiła Jekaterina Olegowna Jakowliewa z Tambowskiego Uniwersytetu Państwowego. Autorka odniosła się do podstaw bezpieczeństwa państwa, których upatruje w regulacji prawnej rynku papierów wartościowych. Jako kolejna referująca swoje wystąpienie przedstawiła dr Marta Gębska z Akademii Sztuki Wojennej. Odniosła się do międzynarodowego kontekstu sytuacji i polityki Federacji Rosyjskiej od 2015 roku. Następnie wystąpiła mgr Sylwia Janczewska z UPH w Siedlcach, prezentując temat „Polityka migracyjna Federacji Rosyjskiej determinantów współczesnych kryzysów i konfliktów międzynarodowych”.

Po przerwie kawowej obrady pierwszej sekcji otworzyło wystąpienie mgra Krystiana Kiszki z Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach. Mgr K. Kiszka mówił o interesie narodowym Federacji Rosyjskiej, zestawiając go z sytuacją w Arktyce. Jako kolejna wystąpiła mgr Anna Piskorz z UPH, mówiąca o zaangażowaniu Rosji w wojnę domową w Syrii. „Faktyczne przyczyny konfliktu interesów supermocarstw w Syrii” to temat następnego wystąpienia autorstwa mgra Kamila Mazurczaka z UPH w Siedlcach.

Równolegle, w drugiej sekcji, głos na temat nowych wojen, ich genezy, motywów i celów, zabrała mgr Anna Kamińska z UPH w Siedlcach. Następnie swoje wystąpienie zatytułowane „Potencjał militarny współczesnej Rosji i jego wpływ na stosunki z innymi państwami” zaprezentował mgr Krzysztof Surowiec z Politechniki Rzeszowskiej. Jako ostatni głos zabrał prof. dr hab. Rusłan Władimirowicz Puzikow z Tambowskiego Uniwersytetu Państwowego. Omówił kwestię doktryny bezpieczeństwa – jej pojmowanie, cele oraz cechy narodowe.

Obrady zakończyła dyskusja plenarna oraz podsumowanie, dokonane przez dra hab. Mariusza Kubiaka, prof. UPH w Siedlcach, Dyrektora Instytutu Nauk Społecznych i

Bezpieczeństwa oraz dr Malinę Kaszubę, Z-cę Dyrektora INSiB oraz Przewodniczącą Komitetu Organizacyjnego. Zauważyli oni konieczność dalszej debaty naukowej nad kwestią relacji polsko-rosyjskich oraz wykazali nadzieję, że kolejna edycja będzie się cieszyć nie mniejszym zainteresowaniem. Po zakończeniu obrad konferencji, uczestnicy zostali zaproszeni do Sali Koncertowej WH UPH w Siedlcach na koncert Weroniki Doliny.

Uczestnicy do teczek konferencyjnych, oprócz standardowych materiałów konferencyjnych, dostali informację o czasopismach wydawanych w Instytucie Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa. Czasopismo „Doctrina. Studia społeczno-polityczne” (red. nac. prof. dr hab. Stanisław Jaczyński) publikuje prace dotyczące szeroko rozumianej politologii, nauk o bezpieczeństwie, filozofii politycznej i społecznej oraz socjologii polityki. „Secretum” (red. nac. dr hab. Mirosław Minkina, prof. UPH w Siedlcach) jest pierwszym czasopismem naukowym na rynku polskim, które podejmuje problematykę służb specjalnych, wywiadu biznesowego, ochrony informacji niejawnych i danych osobowych, cyberbezpieczeństwa oraz zarządzania informacją. Czasopismo „De Securitate et Defensione. O Bezpieczeństwie i Obronności” (red. nac. Malina Kaszuba) publikuje teksty opisujące i wyjaśniające wielowątkowość, wieloaspektowość i wielowymiarowości fenomenu bezpieczeństwa: od filozofii i historii bezpieczeństwa, przez etykę, socjologię, antropologię, pedagogikę, politologię, stosunki międzynarodowe, aż do inżynierii bezpieczeństwa.

Różnorodność wystąpień wskazywała na bogactwo i aktualność poruszanej problematyki. Zarówno polska, jak i rosyjska optyka znalazły swoje odzwierciedlenie w obradach, co może stanowić swoistą wartość dodaną i być przyczynkiem dalszego organizowania Międzynarodowych Konferencji Naukowych z cyklu Polska-Rosja.